

LIEPINIS AUGUSTINAS

Gimė 1896 11 03 Zilgalių vnk. Neretos valsč., Jaunjelgavos apskr. Latvijoje,
mirė 1977 10 16 Panemunyje Rokiškio rajone, palaidotas Rygoje Sarkandaugavos kapinėse

Kunigas, literatas, vertėjas

Gimė ūkininkų šeimoje jauniausias iš 7 vaikų. 1908–1909 m. lankė Suvainišio (Rokiškio r.) pradinę mokyklą. 1909–1911 m. mokėsi Neretos (Latvija) Kesterio dviklasėje mokykloje, 1911–1914 m. Rygos privačioje A. Karti progimnazijoje. 1914–1921 m. mokėsi Kauno kunigų seminarijoje. 1923–1926 m. studijavo Lietuvos universitete Teologijos-filosofijos fakulteto Filosofijos skyriuje.

1921 05 05 išventintas į kunigus, paskirtas Rokiškio vikaru, dirbo tikybos mokytoju Rokiškio pradžios mokykloje. 1926 01 21 paskirtas Rokiškio valstybinės gimnazijos kapelionu bei Rokiškio šv. Augustino bažnyčios administratoriumi. 1926 07 14 - 1927 03 09 buvo Panevėžio šv. Stanislovo bažnyčios (vėliau katedros) vikaru. 1927 02 03 antrasis, 1927 03 - 1940 06 Panevėžio Kurijos notaras. 1927 m. paskirtas Panevėžio mokytojų seminarijos kapelionu. 1929 m. perkeltas į popietinę Panevėžio valstybinę gimnaziją. 1931 08 29 tapo lietuvių spaustuvės „Bangos“ vedėju ir ateitininkų sendraugių organizatoriumi. 1940 01 31 suteiktas garbės kanauninko titulas. 1941 05 23 paskirtas Panemunio klebonu, čia dirbo 35 metus.

Apie 1910 m. parašė pirmuosius straipsnius spaudai. Nuo to laiko per visą gyvenimą ligi mirties su plunksna nesiskyrė. Nuo studijų Kunigų seminarijos Teologijos-filosofijos fakultete iki antrojo pasaulinio karo (1940 birželio mėn.) kun. A. Liepinio parašytų straipsnių, korespondencijų, žinučių lietuvių katalikų laikraščiuose išspausdinta buvo daug.

1924–1926 m. redagavo savaitinį laikraštį „Vienybė“. 1927–1940 m. redagavo „Panevėžio balsą“, vėliau virtusį į „Panevėžio garsą“.

Parašė keletą religinio turinio knygelių. Pirmoji knygelė „Jaunimo keliais“ pasirodė 1923 m. Jo paskutinis didesnis darbas – trys tomai „Kitų pėdomis“.

Išvertė keletą knygų. Ne viena jo versta, net ir paties parašyta knyga liko rankraštyje. Kai kuriuos darbus autorius sudegino 1952 m., užėjus, kaip jis sakė, „politiniams karščiams“. Tada jis sudegino savo dienoraštį, nuo 1923 m. rengtą atsiminimų knygą „Byro pabiros“ ir kitus raštus. Kiti rankraščiai sudegė bute gaisrų metu: 1940 m. Panevėžyje, 1941 m. ir 1944 m. Panemunyje.

Įtraukta į knygas: „Literatūra ir kalba“ ([T.] 21, 1990), „Maironis : laiškai, atsiminimai“ (2016), „Vyskupas Kazimieras Paltarokas: bibliografija, amžininkų atsiminimai“ (1998).

Pasirašydavo įvairiais slapyvardžiais, dažniausiai slapyvardžiu „Byras“. Be šio turėjo kitus slapyvardžius: Byriukas, Byrų Byras, Augulėlis, Susipratęs valstietis, Lietuvis, Viską sekas, Dūšyčių Dėdė, A. B.

Bendradarbiavo spaudoje: „Ateitis“, „XX amžius“, „Laisvė“, „Lietuvių balsas“, „Lietuvos mokykla“, „Pavasaris“, „Rygos balsas“, „Rytas“, „Sargas“, „Šaltinis“, „Ūkininkas“, „Tėvynės Sargas“, „Tiesos kelias“, „Vienybė“, „Žvaigždė“ ir kt.

Knygos

Jaunimo keliais : Liuoslaikio užrašai / Byras. – [Kaunas] : [Šv. Kazimiero draugija], 1923. – 160 p. ; 15 cm. – (Šv. Kazimiero draugijos leidinys ; Nr. 365). – Tikrasis aut. Vardas: Augustinas Liepinis.

Katekezės : medžiaga katekizmo pamokoms : Vyskupo K. Paltaroko „Katalikų tikybos katekizmo“ / parengė A. Liepinis. – Kaunas : [s.n.], 1929-1930. – 3 d. – Priedas prie: Paltarokas, Kazimieras. Katalikų tikybos katekizmas [Kn. 1] : Vyskupo K. Paltaroko „Katalikų tikybos katekizmo“ pirmajai daliai. – 1929. – 174, [2] p.

Kelių faktams! : į spaudos apaštalus! / Byras. – Panevėžys : [s.n.], 1933. – 111, [1] p. ; 17 cm. – Tikrasis aut. Vardas: Augustinas Liepinis. – Bibliogr.: p. 109.

Kitų pėdomis / parinko ir išleido kun. A. Liepinis. – Panevėžys : [Augustinas Liepinis], 1933–1939. – 3 d. 1 : Gyvenimo pavyzdžiai. – 1933. – 402, [2] p. ; 23 cm. – R-klė: p. 393-402.

2 : Pavyzdžių rinkinys : [550 metų nuo Lietuvos krikšto sukakčiai paminėti (1387–1937)]. – 1937. – [8], 374, [2] p. – Bibliogr.: p. 6-8. – R-klė: p. 1-7.

3 : Pavyzdžių rinkinys. – 1939. – 334, [2] p. ; 24 cm. – R-klė: p. 7-15. – Bibliogr.: p. 16.

Vertimai

Bartmann, Bernhard (1860-1938). Marija tikėjimo ir maldingumo šviesoje / prof. Dr. B. Bartmann'as ; laisvai vertė Byras. – Kaunas : Šv. Kazimiero draugijos leidinys, 1928. – 120 p. : iliustr. – Orig. Antr.: Maria im Lichte des Glaubens und der Frömmigkeit. – Tikrasis vertėjo vardas: Augustinas Liepinis. – Bibliogr. Išnašose.

Berlioux, Martin (1829-1887). Švenčiausios Širdies mėnuo : (birželio mėn.) / kun. Berlioux ; iš 123 prancūzų leidimo vertė Byras. – Kaunas : [šv. Kazimiero draugijos leidinys], 1928. – 164 p.. – Viršelio antr.: Švenčiausiosios Širdies mėnuo. – Org. Antr.: Mois du Sacré-Coeur.

Hock, Konrad (1868-1935). Dievo akyvaizdoje / vokiškai parašė Konradas Hock'as ; iš 7-os laidos vertė Byras. – Kaunas : Šv. Kazimiero draugijos leidinys, 1922. – 184 p. : iliustr. – Vertėjo pavardė Augustinas Liepinis. – Antr. Dabartine rašyba: Dievo akivaizdoje. – Orig. Antr.: Übung der Vergegenwärtigung Gottes.

Meschler, Moritz (1830-1912). Šventasis Aloyzas : krikščioniškojo jaunimo globėjo gyvenimas / M. Meschler ; sulietuvino Byras. – Kaunas : Švento Kazimiero draugijos leidinys, 1926. – VIII, 118 p. – Tikrasis vert. Vardas: Augustinas Liepinis. – Orig. Antr.: Leben des hl. Aloysius von Gonzaga.

Stolz, Alban (1808-1883). Šventoji Elžbieta / A. Stolz ; iš vokiečių kalbos liuosai vertė Byras. – [Kaunas] : [Šv. Kazimiero d-ja], 1922. – 198, [2] p. ; 14 cm. – Tikrasis vert. Vardas Augustinas Liepinis. – Orig. Antr.: Heilige Elisabeth.

Redaguoti leidiniai

Vienybė : savaitinis laikraštis : [žurnalas] / [red.] Antanas Alekna. – 1907, Nr. 1 (gruod. 4(18))-1915, Nr. 29 (liep. 22(rugpj. 4)); 1918, Nr. 1 (saus. 7)-1933, Nr. 30 (gruod. 22). – Kaunas : A. Alekna, 1907-1933. – 26 cm. – Savaitinis. – Paantr.: lietuvių katalikų savaitinis laikraštis [žurnalas], 1926, Nr. 1-1928, Nr. 52; savaitinis laikraštis : [žurnalas], 1929, Nr. 1-2; Lietuvos katalikų savaitinis laikraštis : [žurnalas], 1929, Nr. 3-1933. – Red.: ... A. Liepinis, 1924, Nr. 16-1926, Nr. 3...

Panevėžio garsas : [laikraštis] / leidėjas-redaktorius Uršulė Stalionienė. – 1935, vas. 16 (Nr. 1)-1940, birž. 28 (Nr. 26(279)). – Panevėžys : Uršulė Stalionienė, 1935-1940. – Savaitinis. – Red.: Augustinas Liepinis, 1936, saus. 1 (Nr. 1) – 1940, birž. 28 (Nr. 26). – Anksčiau leistas: Panevėžio balsas.

„Vienybės“ kvieslys 1925 m. : [laikraščio reklama ir prenumeratos sąlygos] / redaktorius A. Liepinis. – [Kaunas] : leidėjas Šv. Kazimiero d-ja, [1924] (Kaunas : „Šviesos“ sp.). – [2] p. ; 32 cm.

Šaltiniai

Lietuvių enciklopedija. – Boston, 1953-1985. – T. 14 (1958), p. 537; T. 37. Papildymai (1985), p. 333.

Medelinskas A. Panemunis, 1598-1998 / Albertas Medelinskas. – Vilnius : Vytury, 1999. – P. 100-102.

Mūsų švyturiai. – Vilnius : Valst. leidybos centras, 1992. – P. 165-168.

Paltarokas K. Gyvenimo bruožai / Kazimieras Paltarokas. – Vilnius : Katalikų akademija, 2005. – P. 341-342.

Panevėžio krašto spauda: leidyba ir sklaida. - Panevėžys : [UAB "Nevėžio sp."], 2001. - P. 59-66.

Vaižgantas. Raštai / Vaižgantas. – Vilnius : Pradai, 1994-. – T. 21, p. 392-393.

Vardai amžinybės šviesoje. - Rokiškis : UAB "Vitae Litera", 2014. - P. 9-16.

Ateitis. – 1923, Nr. 2, p. 116-117.

Diena. – 1996, spal. 21, p. 7.

XXI amžius. – 2016, spal. 21, p. 16.

Gimtasis Rokiškis. – 2015, geg. 23, p. 10-11; 2016, kovo 5, p. 8.

Lietuvos aidas. – 1996, lapkr. 12, p. 15; 2016, kovo 19, p. 7.

Metai. – 1997, Nr. 1, p. 158-159

Panevėžio balsas. – 2004, vas. 19, p. 11.

Prie Nemunėlio. – 2008, Nr. 2 (21), p. 12-15.

Senvagė. – 1991, Nr. 4, p. 14-16.

Tarp knygų. – 1992, Nr. 6, p. 34-35; 1996, Nr. 10, p. 25.

Tėvynė. – 2004, saus. 28, p. 3; kovo 20, p. 2.

Veidas - 1994, Nr. 33, 34.

Voruta. – 1994, gruod. 7-13 (Nr. 46), p. 3.